

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Martina Kříže a v právní věci žalobkyně: **J. Č.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 30.6.2011, č.j.: MV-56671-5/VS-2011,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým ministr vnitra (dále jen „žalovaný“) na návrh rozkladové komise zamítl rozklad žalobkyně a potvrdil své rozhodnutí ze dne 18.4.2011, č.j.: MV-41111-2/VS-2011. Tímto rozhodnutím žalovaný ve zkráceném přezkumném řízení změnil rozhodnutí Ministerstva vnitra, jímž bylo rozhodováno o žádosti žalobkyně o odškodnění za pobyt a úmrtí jejího otce F.H. v táboře nucených prací podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“) tak, že její žádost, doručenou Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009, zamítl.

Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V podané žalobě uvedla, že usnesením Okresního soudu v Příbrami RT 427/91 byl její otec (F. H.) plně rehabilitován podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“). Z uvedeného důvodu si rodina žalobkyně podala na přelomu let 1991 a 1992 žádosti o odškodnění na Ministerstvo spravedlnosti. Vzhledem k tomu, že byl otec pravomocně odsouzen k 15 měsícům těžkého žaláře, byla žalobkyně v dobré víře, že se jedná o výkon trestu, a tudíž, že odškodnění přísluší právě Ministerstvu spravedlnosti. Žádost žalobkyně

bylo nutno doplnit o doklad o úmrtí otce. V lednu 1994 vydal Obvodní soud pro Prahu 6 rozsudek, kterým byl otec žalobkyně prohlášen za mrtvého ke dni 29.9.1950. Na základě tohoto rozsudku Ministerstvo spravedlnosti odškodnilo rodinu žalobkyně částečně, a sice za 3 měsíce otcovy vazby, a dále žádost žalobkyně postoupilo Ministerstvu vnitra k dalšímu odškodnění ve výši 100.000,- Kč podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Dne 28.7.1994 Ministerstvo vnitra zaslalo žalobkyni přípis s tím, že nelze žádosti vyhovět, neboť žalobkyně není oprávněnou osobou a dále, že nebyla dodržena zákonná lhůta pro její podání.

Žalobkyně dále tvrdila, že si požádala o příspěvek k důchodu, který jí byl zamítnut, ale bylo jí sděleno, že rodina žalobkyně měla být odškodněna již v roce 1994, že přípis, který obdržela z Ministerstva vnitra, nemá charakter pravomocného rozhodnutí, že jsou v něm nepravdivé údaje a tudíž že o žádosti žalobkyně nebylo dosud pravomocně rozhodnuto. Bylo jí doporučeno, aby si podala na Ministerstvo vnitra novou žádost o vydání nového rozhodnutí na základě původní žádosti. Na základě těchto nově vzniklých skutečností tak žalobkyně učinila.

Dále poukázala na to, že doklady, o niž se v žádosti zmiňuje, měl k dispozici již Obvodní soud pro Prahu 6. Tyto doklady prokazují, že otec žalobkyně byl v táboře nucených prací a zde také zemřel. Rozsudek o prohlášení otce za mrtvého tak mohl být dle žalobkyně pro žalovaného dostačujícím důkazem. Jiné doklady nebyly zapotřebí. Navíc veškeré potřebné doklady žalovaný obdržel již v roce 1994 od Ministerstva spravedlnosti. Tato žádost žalobkyně byla zamítnuta usnesením č.j.: MV-95599-4/VS-2009 s tím, že žalobkyně není oprávněnou osobou a že nebyla dodržena zákonná lhůta pro podání. Teprve na základě rozkladu ze dne 20.4.2010 bylo toto usnesení zrušeno pro nezákonnost rozhodnutím č.j.: MV-46026-4/VS-2010 a rozhodnutím č.j.: 95599-21/VS-2009 bylo žalobkyni přiznáno odškodnění podle zákona o mimosoudních rehabilitacích ve výši Kč 50.000,- Kč s tím, že podmínka zakotvená v uvedené ustanovení, tj. úmrtí občana při výkonu práce v táboře nucených prací byla splněna. V rozhodnutí je dále uvedeno, že byla splněna i lhůta pro podání žádost, neboť tato byla prodloužena do 31.12.2000. Toto rozhodnutí nabylo právní moci, peníze však žalobkyni nebyly vyplaceny. Poznamenala, že na základě doporučení veřejného ochránce práv si požádala o přiměřené zadostiučinění za průtahy, za pochybení a nesprávný postup úředníků Ministerstva vnitra. Na základě této její žádosti Ministerstvo vnitra ve zkráceném přezkumném řízení žádost ze dne 14.12.2009 o vydání nového pravomocného rozhodnutí zamítlo rozhodnutím ze dne 18.4.2011 č.j.: MV-4111-2/VS-2011. Žalobou napadeným rozhodnutím pak byl zamítnut rozklad žalobkyně.

Žalobkyně nesouhlasila s jednáním žalovaného, jenž označila za účelové, a žádala na základě výše uvedeného a dokladů, které přiložila k žalobě, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému za účelem vyplacení odškodnění přiznaného rozhodnutím č.j.: 95599-21/VS-2009 ve výši 50.000,- Kč.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě zopakoval své stanovisko z žalobou napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Soud o věci rozhodoval bez nařízení ústního jednání postupem podle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci takový postup soudu akceptovali.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). Po provedení řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Ze správního spisu předloženého soudu žalovaným vyplynuly tyto, pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

Podáním, jenž bylo doručeno Ministerstvu spravedlnosti dne 21.11.1991, žalobkyně požádala jménem svým a dále své matky a svých sourozenců o odškodnění v plném rozsahu. V podání mj. uvedla, že otec byl odsouzen k 15 měsícům těžkého žaláře. Domnívala se, že otec byl zastřelen na útěku. K žádosti přiložila usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 29.10.1991, sp.zn.: RT 427/91 ve věci soudní rehabilitace F.H.(otce žalobkyně).

Přípisem ze dne 30.3.1994, zn.: RO 18857/91-JE/M Ministerstvo spravedlnosti postoupilo Ministerstvu vnitra z důvodu věcné příslušnosti žádost dědiců F.H.. Postoupení žádosti odůvodnilo tím, že otec žalobkyně byl zařazen do tábora nucených prací rozhodnutím komise KNV České Budějovice a zde pravděpodobně zahynul.

Sdělením ze dne 28.7.1994, zn.: II/s-OS/1-4140/94 Ministerstvo vnitra k žádosti o odškodnění žalobkyně sdělilo, že okruh oprávněných osob vymezuje zákon o mimosoudních rehabilitacích v ust. § 2 a § 14. Oprávněnými osobami jsou pouze ti, jejichž se rozhodnutí o zařazení do táborů nucených prací přímo týká a nikoliv jejich dědici, pokud oprávněná osoba nezamřela po nabytí účinnosti zákona o mimosoudních rehabilitacích, tj. po 1.4.1991. Vzhledem k tomu, že F.H.byl prohlášen za mrtvého dne 29.9.1950, nelze odškodnění poskytnout dědicům. Dědicům rovněž nelze poskytnout jednorázové odškodnění – za úmrtí občana v táboře nucených prací z důvodu uvedeného v zákoně č. 267/1991 Sb., neboť lhůta pro podání žádosti o jednorázové odškodnění uplynula dne 31.12.1992.

Podáním, které bylo doručeno Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009, žalobkyně požádala o odškodnění. V žádosti uvedla, že na základě nově vzniklých skutečností žádá tímto o jednorázové odškodnění ve výši 100.000,- Kč podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Dále uvedla, že se jí podařilo dohledat doklady o pobytu otce v táboře nucených prací, kde se také stal nezvěstným.

Usnesením ze dne 14.4.2010, č.j.: MV-95599-4/VS-2009 Ministerstvo vnitra, odbor všeobecné zprávy, podle ust. § 66 odst. 1 písm. b) správného řádu zastavilo řízení o žádosti žalobkyně o odškodnění za pobyt otce žalobkyně v táboře nucených prací z důvodu zjevné právní nepřípustnosti. Důvodem tohoto posouzení byla skutečnost, že uplynula lhůta k uplatnění uvedeného peněžitého nároku. Ve smyslu ust. § 24 zákona o soudní rehabilitaci bylo nutno nárok na odškodnění za pobyt v táboře nucených prací uplatnit nejpozději do 1.4.1994. Zmeškání lhůty nelze prominout.

Rozhodnutím ze dne 10.9.2010, č.j.: MV-46026-4/VS-2010 ministr vnitra k rozkladu žalobkyně zrušil rozhodnutí ze dne 14.4.2010, č.j.: MV-95599-4/VS-2009, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti žalobkyně. Důvodem zrušení tohoto rozhodnutí byla skutečnost, že se Ministerstvo vnitra blíže nezabývalo dokumenty, které žalobkyně adresovala Ministerstvu spravedlnosti a korespondencí mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti, a která by mohla prokázat, zda uplynula lhůta k uplatnění nároků pozůstalých po F. H.

Rozhodnutím ze dne 16.2.2011, č.j.: MV-95599-21/VS-2009 Ministerstvo vnitra rozhodlo o žádosti žalobkyně o odškodnění za úmrtí otce žalobkyně F.H.tak, že žalobkyni podle ust. § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích přiznalo jednorázové odškodnění ve výši 50.000,- Kč. V odůvodnění rozhodnutí Ministerstvo vnitra uvedlo, že v projednávaném případě byla naplněna podmínka zakotvená v ust. § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích, tj. úmrtí občana při výkonu práce v táboře nucených prací. Oprávněnými osobami k poskytnutí jednorázového odškodnění byla ke dni vydání tohoto rozhodnutí toliko žalobkyně a její sestra L. R.. Dále Ministerstvo vnitra uvedlo, že lhůta k uplatnění nároku na odškodnění byla zákonem č. 267/1992 Sb. stanovena do 31.12.1992. Jedna z dalších novel zákona o mimosoudních rehabilitacích, konkrétně novela č. 351/1999 Sb., prodloužila lhůtu pro podání žádosti do 31.12.2000. Ministerstvo spravedlnosti postoupilo žádost žalobkyně přípisem ze dne 30.3.1994, zn.: RO 18857/91-JE/M, kdy celou věc předalo k poštovní přepravě až dne 29.4.1994. Jelikož o žádosti žalobkyně nebylo dosud

pravomocně rozhodnuto (přípis zn.: II/s-OS/1-4140/94, nemá povahu pravomocného rozhodnutí) rozhodlo Ministerstvo vnitra o poskytnutí poloviny z celkové částky žalobkyni.

Rozhodnutím ze dne 18.4.2011, č.j.: MV-41111-2/VS-2011 žalovaný ve zkráceném přezkumném řízení přezkoumal rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16.2.2011, č.j.: MV-95599-21/VS-2009 a rozhodl podle ust. § 97 odst. 3 správního řádu o změně výroku rozhodnutí Ministerstva vnitra. Ve znění tohoto rozhodnutí tak výrok rozhodnutí ze dne 16.2.2011, č.j.: MV-95599-21/VS-2009 zní, že podle ust. § 51 odst. 3 správního řádu se žádost žalobkyně o odškodnění, doručená Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009, zamítá. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že při zpracování stanoviska pro právní odbor k žádosti žalobkyně o přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem dospělo Ministerstvo vnitra k závěru, že jednorázové odškodnění nemělo být žalobkyni přiznáno, neboť obě její žádosti (první doručená Ministerstvu vnitra v dubnu roku 1994, druhá doručená v prosinci roku 2009) byly podány po zákonné lhůtě. V případě žádosti podané na Ministerstvu spravedlnosti v roce 1991, byla lhůta pro uplatnění žádosti o jednorázové odškodnění za úmrtí občana v táboře nucených prací stanovena zákonem č. 267/1992 Sb. Podle tohoto zákona bylo možné podat žádost do 31.12.1992. Podle zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, bylo řízení zahajované na návrh účastníka řízení zahájeno dnem, kdy podání účastníka došlo správnímu orgánu příslušnému ve věci rozhodnout. Lhůta byla považována za zachovanou, pokud bylo podání posledního dne lhůty učiněno u věcně a místně příslušného správního orgánu, nebo byla-li prokazatelně podána poštovní zásilka obsahující podání. Z předložené spisové dokumentace vyplývá, že žádost podala žalobkyně v listopadu 1991 na Ministerstvu spravedlnosti, které nebylo věcně ani místně příslušným správním orgánem k posouzení žádosti o odškodnění podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Ministerstvo spravedlnosti poté, co odškodnilo žadatele podle zákona o soudní rehabilitaci, podalo jejich žádosti k poštovní přepravě dne 29.4.1994. Jelikož Ministerstvu vnitra nebyly uvedené žádosti podány včas, nemohlo dojít k zahájení správního řízení o žádostech, nemohlo být posuzováno, zda jsou naplněny všechny podmínky pro poskytnutí odškodnění za úmrtí občana v táboře nucených prací a ani nemohlo být vydáno rozhodnutí ve věci samé. Přestože lhůta pro podání žádosti byla později prodloužena do 31.12.2000 zákonem č. 351/1999 Sb. nebylo možné podaným žádostem vyhovět, neboť v době rozhodování příslušného správního orgánu se jednalo o žádosti podané po lhůtě, které správní orgán vyřídil přípisem. Zákon č. 351/1999 Sb. nabyl účinnosti až o několik let později.

Ministerstvo vnitra postupovalo na základě chybného výkladu v rozporu se zákonem, když s ohledem na prodloužení původní lhůty pro podání žádosti, která byla stanovena do 31.12.1992, považovalo za rozhodnou tu lhůtu, k níž mohlo být přihlíženo až od 31.12.1999, tedy pět let po vyřízení žádosti žalobkyně Ministerstvem vnitra. V řízení, které bylo zahájeno doručením nové žádosti žalobkyně o odškodnění v prosinci roku 2009, se měl správní orgán zabývat pouze touto žádostí a skutečnostmi majícími vliv na její posouzení. Jak již bylo uvedeno výše, lhůta pro podání žádosti podle § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích o jednorázové odškodnění za úmrtí občana v táboře nucených prací byla prodloužena zákonem č. 351/1999 Sb. do 31.12.2000. Jelikož žalobkyně podala svou žádost po této lhůtě, není možné její žádosti vyhovět.

Jelikož žalovaný shledal, že prvostupňový správní orgán postupoval v rozporu se zákonem, změnil prvostupňové rozhodnutí s ohledem na zjištěný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti tak, že žádost žalobkyně zamítl z důvodu pozdě podané žádosti o odškodnění.

Proti uvedeném rozhodnutí podala žalobkyně rozklad, o němž bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný

popsal shora uvedený skutkový stav a na základě žalobkyní podaného rozkladu znovu posoudil všechny skutečnosti a důkazy významné pro rozhodnutí.

Žalovaný nesouhlasil s tvrzením, že nárok na odškodnění podle § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích nebyl žalobkyni přiznán z důvodu zmeškání tříleté lhůty pro podání žádosti (počítané od 1.4.1991 do 1.4.1994). Uvedl, že její první žádosti nebylo vyhověno z důvodu zmeškání lhůty stanovené zákonem č. 267/1992 Sb., která podmiňovala přiznání nároku na odškodnění podáním žádosti do 31.12.1992. Žádost podaná v prosinci roku 2009 pak byla zamítnuta z důvodu zmeškání lhůty stanovené zákonem č. 351/1999 Sb., která uplynula 31.12.2000. Přípiš Ministerstva spravedlnosti, jímž byla žalobkyně informována o postoupení její žádosti Ministerstvu vnitra k dalšímu řízení (nikoli „odškodnění“), nezakládá nárok na přiznání odškodnění. Správním orgánem příslušným k přijetí rozhodnutí o tom, zda byly splněny podmínky pro přiznání odškodnění, bylo a je pouze Ministerstvo vnitra. Podle předpisů platných v době rozhodování měla být žádost podána správnímu orgánu příslušnému ve věci rozhodnout (tj. Ministerstvu vnitra) ve lhůtě do 31.12.1992. K tomu však nedošlo. Přípiš Ministerstva vnitra ze dne 28.7.1994, zn. II/s-OS/I-4140/94 neměl a ani nemohl mít povahu pravomocného rozhodnutí, neboť z důvodu opožděně došlé žádosti nedošlo k zahájení správního řízení o žádosti, nemohlo být posuzováno, zda jsou naplněny všechny podmínky pro poskytnutí odškodnění za úmrtí občana v táboře nucených prací a ani nemohlo být vydáno rozhodnutí ve věci samé. O opožděně podaných žádostech se podle tehdy platných právních předpisů nerozhodovalo rozhodnutími. S ohledem na výše uvedené trval žalovaný na závěru, že žádost podaná v listopadu roku 1991 na Ministerstvu spravedlnosti byla vyřízena přípisem Ministerstva vnitra ze dne 28.7.1994.

Dále žalovaný poukázal na to, že v žádosti podané žalobkyní v prosinci roku 2009 je mj. uvedeno: *„Na základě nově vzniklých skutečností žádám tímto o jednorázové odškodnění ve výši Kč 100.000 podle zákona č. 87/1991 Sb. Podařilo se mi dohledat doklady o pobytu mého otce F.H.v TNP Příbram, kde se také stal nezvěstným a v příloze vám je zasílám“*. Uvedené dle žalovaného jednoznačně dokazuje, že tato žádost byla podána jako samostatná nová žádost o přiznání odškodnění dle zákona o mimosoudních rehabilitacích, nikoli jako žádost požadující vydání *„rozhodnutí o žádosti z roku 1991“*. Pokud by i přes jednoznačné znění této žádosti bylo připuštěno, že se jedná o „doplnění“ původní žádosti z roku 1991, nezbylo by Ministerstvu vnitra než vyřídit takové doplnění přípisem s odůvodněním, že původní žádost byla vyřízena přípisem Ministerstva vnitra z roku 1994. Lhůta pro podání žádosti prodloužená s účinností zákona č. 351/1999 Sb. do 31.12.2000 nemůže být na tuto žádost uplatněna.

Jelikož žalovaný na základě předchozích podání žalobkyně disponoval dopisem veřejného ochránce práv, na který se žalobkyně odvolává, považoval žalovaný za nutné vyjádřit se k jeho obsahu, neboť tento se týká nároku na odškodnění žalobkyně dle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Zákonem, který jako první stanovil lhůtu, do jejíhož uplynutí bylo možné podat žádost o jednorázové odškodnění za úmrtí občana v táboře nucených prací, byl zákon č. 267/1992 Sb., který novelizoval zákon o mimosoudních rehabilitacích. Tato lhůta byla stanovena do 31.12.1992, nikoli do 31.12.2000, jak uvádí veřejný ochránce práv. K prodloužení lhůty pro podání uvedené žádosti do 31.12.2000 došlo až s účinností zákona č. 351/1999 Sb., který rovněž novelizoval zákon o mimosoudních rehabilitacích. Podle jeho čl. I se v čl. II bodě 2 zákona č. 267/1992 Sb. slova *„do 31. prosince 1992“* nahrazují slovy *„do 31. prosince 2000“*. Veřejný ochránce práv zřejmě vycházel z chybného znění zákona č. 267/1992 Sb., které je uvedeno v systému ASPI. Pokud by zákon č. 267/1992 Sb. stanovil předmětnou lhůtu do 31.12.2000, pak by novela zákona o mimosoudních rehabilitacích provedená zákonem č. 351/1999 Sb. byla zcela bezdůvodná.

Uzavřel, že jelikož byla žádost žalobkyně o odškodnění za pobyt a úmrtí jejího otce F.H.v táboře nucených prací podána po uplynutí zákonné lhůty, nemůže jí být finanční odškodnění podle zákona o mimosoudních rehabilitacích přiznáno. S ohledem na uvedené rozhodl žalovaný tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:

Podle ust. § 98 správního řádu jestliže je porušení právního předpisu zjevné ze spisového materiálu, jsou splněny ostatní podmínky pro přezkumné řízení a není zapotřebí vysvětlení účastníků, může příslušný správní orgán provést zkrácené přezkumné řízení. Dokazování se neprovádí. Prvním úkonem správního orgánu při zkráceném přezkumném řízení je vydání rozhodnutí podle § 97 odst. 3.

Podle ust. § 97 odst. 3 správního řádu rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, příslušný správní orgán zruší nebo změní, popřípadě zruší a věc vrátí odvolacímu správnímu orgánu nebo správnímu orgánu prvního stupně; tyto správní orgány jsou vázány právním názorem příslušného správního orgánu.

Podle ust. čl. I. bodu 5. zákona č. 267/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění do 29.12.1999, v § 29 se doplňují odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) Federální ministerstvo obrany odškodní podle vyhlášky č. 32/1965 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů, na žádost poškozeného, poškození zdraví občanů uvedených v § 18 odst. 1, ke kterému došlo v souvislosti s výkonem služby ve vojenských táborech nucených prací.

(5) Došlo-li v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody podle § 16 nebo s výkonem práce v táboře nucených prací nebo v pracovním útvaru podle § 17 anebo s výkonem služby ve vojenském táboře nucených prací podle § 18 odst. 1 k úmrtí občana, poskytne se manželce, dětem, a není-li jich, rodičům poškozeného jednorázové odškodnění ve výši 100 000 Kčs v hotovosti.“.

Podle ust. čl. II. bodu 2. zákona č. 267/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění do 29.12.1999, žádost o odškodnění podle čl. I bodu 5 lze uplatnit do 31. prosince 1992.

Podle ust. čl. 1 zákona č. 351/1999 Sb., ze dne 8. prosince 1999, kterým se mění zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zákona č. 267/1992 Sb., v čl. II bodě 2 zákona č. 267/1992 Sb. se slova „do 31. prosince 1992“ nahrazují slovy „do 31. prosince 2000“.

Podle ust. § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích ve znění ke dni 14.12.2009 došlo-li v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody podle § 16 nebo s výkonem práce v táboře nucených prací nebo v pracovním útvaru podle § 17 anebo s výkonem služby ve vojenském táboře nucených prací podle § 18 odst. 1 k úmrtí občana, poskytne se manželce, dětem a není-li jich, rodičům poškozeného, jednorázové odškodnění ve výši 100 000,- Kčs v hotovosti.

Soud o podané žalobě uvažil takto:

Soud nepřisvědčil námitce žalobkyně, podle které žalovaný jednal účelově. Předně v projednávaném případě bylo předmětem správního řízení toliko podání žalobkyně, které Ministerstvo vnitra obdrželo dne 14.12.2009. V uvedeném podání žalobkyně na základě nově vzniklých skutečností výslovně požádala o jednorázové odškodnění podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Výlučně toto podání správní orgány v projednávaném případě posuzovaly. O výše uvedeném svědčí výrok prvostupňového rozhodnutí, kterým byl ve zkráceném přezkumném řízení změněn výrok rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16.2.2011, č.j.: MV-95599-21/VS-200 tak, že podle ust. § 51 odst. 3 správního řádu se žádost žalobkyně o odškodnění, doručená Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009, zamítá.

Podání doručené Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009 je nutno považovat za samostatné podání, které nemá žádnou souvislost s předchozím podáním, které žalobkyně učinila dne 21.11.1991 u Ministerstva spravedlnosti a které bylo následně postoupeno Ministerstvu vnitra v roce 1994. Je tomu tak proto, že žalobkyně sama pojala své podání jako zcela novou žádost o jednorázové odškodnění, když na svojí předchozí žádost učiněnou u Ministerstva spravedlnosti žádným způsobem nepoukazovala. Naopak sama uváděla nově vzniklé skutečnosti. Především však o žádosti žalobkyně učiněné u Ministerstva spravedlnosti dne 21.11.1991 bylo Ministerstvem vnitra rozhodnuto sdělením ze dne 28.7.1994, zn.: II/s-OS/1-4140/94. Přestože toto sdělení postrádá náležitosti a formální úpravu správního rozhodnutí, je nutno jej vzhledem k jeho obsahu považovat za rozhodnutí v materiálním slova smyslu. V předmětném sdělení Ministerstvo vnitra oznámilo žalobkyni, z jakého důvodu nelze její žádosti vyhovět. Důvodem, pro který Ministerstvo vnitra neposkytlo žalobkyni odškodnění podle zákona o mimosoudních rehabilitacích, byla jednak skutečnost, že v případě peněžitě náhrady za dobu strávenou v táboře nucených prací žalobkyně nebyla podle ust. § 2 a § 14 zákona o mimosoudních rehabilitacích oprávněnou osobou. V případě jednorázového odškodnění podle ust. § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích uplynula podle zákona č. 267/1992 Sb., dnem 31.12.1992 lhůta pro podání žádosti. Sdělení ze dne 28.7.1994, zn.: II/s-OS/1-4140/94 tak je dle svého obsahu rozhodnutím v materiálním slova smyslu. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným nadto nevyplývá, že by žalobkyně proti tomuto sdělení jakýmkoliv způsobem brojila. Sdělením Ministerstva vnitra ze dne 28.7.1994, zn.: II/s-OS/1-4140/94 tak bylo ukončeno řízení o žádosti, kterou žalobkyně dne 21.11.1991 podala u Ministerstva spravedlnosti. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně pojala podání, které bylo doručeno Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009, jako samostatné podání, dále proto, že Ministerstvo vnitra předchozí žádost žalobkyně vyřídilo sdělením ze dne 28.7.1994, zn.: II/s-OS/1-4140/94, a rovněž s přihlédnutím k době, která uplynula od posledního úkonu ve věci odškodnění žalobkyně za úmrtí jejích otce v táboře nucených prací, tj. více jak 15 let, je nutno podání doručené Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009 považovat za samostatné podání ve věci.

Žalovaný nepochybil, jestliže ve zkráceném přezkumném řízení zrušil rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16.2.2011, č.j.: MV-95599-21/VS-2009, jímž bylo žalobkyni podle ust. § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích přiznáno jednorázové odškodnění za úmrtí jejího otce F.H. v táboře nucených prací. Ve smyslu ust. § 98 správního řádu je příslušný správní orgán oprávněn mj. změnit rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy. V projednávaném případě Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 16.2.2011, č.j.: MV-95599-21/VS-2009 přiznalo na základě žádosti žalobkyně doručené Ministerstvu vnitra dne 14.12.2009 jednorázové odškodnění podle ust. § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích. Podle zákona č. 351/1999 Sb. ve znění ke dni 14.12.2009 žádost o odškodnění podle ust. § 29 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích bylo možno uplatnit do 31.12.2000. Z výše uvedeného vyplývá, že Ministerstvo vnitra přiznalo žalobkyni nárok na jednorázové odškodnění na základě žádosti žalobkyně doručené Ministerstvu vnitra dne

14.12.2009, přestože lhůta k podání takové žádosti podle zákona č. 351/1999 Sb. již uběhla. Jestliže tedy Ministerstvo vnitra přiznalo žalobkyni jednorázové odškodnění za úmrtí otce v táboře nucených prací, ačkoliv již lhůta k podání takové žádosti uplynula, postupovalo v rozporu se zákonem. Za uvedené situace byl žalovaný oprávněn podle ust. 98 správního řádu ve spojení s ust. § 97 odst. 3 tohoto zákona, změnit rozhodnutí Ministerstva vnitra o přiznání jednorázového odškodnění za úmrtí otce žalobkyně v táboře nucených prací.

Postup žalovaného nelze označit za účelový. Žalobkyně podala žádost o jednorázové odškodnění za úmrtí otce v táboře nucených prací dne 14.12.2009, tj. v době kdy již zákona č. 351/1999 Sb. uplatnění takové žádosti neumožňoval. Zamítl-li tak správní orgán žádost žalobkyně, postupoval v souladu se zákonem. Postup správního orgánu v souladu se zákonem pak nelze označit za účelový. Soud si uvědomuje, že žalobkyně neměla, s ohledem na pobyt a úmrtí jejího otce v táboře nucených prací a rovněž i ke skutečnostem, které žalobkyně líčí v podané žalobě, lehké dětství. Žalobkyni však nic nebránilo, aby žádost o jednorázové odškodnění za úmrtí otce v táboře nucených prací uplatnila v průběhu roku 2000, kdy novelou zákona o mimosoudních rehabilitacích č. 351/1999 Sb., byla prodloužena lhůta k podání takové žádosti od účinnosti tohoto zákona, tj. od 30.12.1999, do 31.12.2000. Jestliže tak neučinila, nelze to přičítat k tíži správních orgánů.

Z důvodu rozvedených shora neshledal soud žalobu důvodnou, a proto jí podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Za splnění podmínek zakotvených v ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání (žalobkyně ani žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy soudu a ani později svůj nesouhlas s takovým projednáním věci).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady v řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 7. listopadu 2013

JUDr. Ivanka Havlíková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.